

DOI 10.31558/2307-2318.2026.2.16

УДК 339.9

JEL Classification: F13, F15, F20

Посохов І.М.

д.е.н., професор кафедри економіки бізнесу
і міжнародних економічних відносин

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9668-642X>

posokhov7@gmail.com

Галапура Є.Д.

бакалавр

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-5753-5586>

eva.galapura@gmail.com

**ВПЛИВ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В СВІТОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ
ТА УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС НА ЗОВНІШНЮ ТОРГІВЛЮ**

У статті розглянуто вплив членства України в СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС на зовнішню торгівлю. Метою статті є дослідження впливу членства України в СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС на зовнішню торгівлю. Досліджено динаміку курсу гривні до долара за період 2022-2025рр., проведено аналіз використання трьох видів ставок мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, сформульовано рекомендації, з метою мінімізації втрат України та максимізації переваг від вступу до СОТ та підвищення конкурентоспроможності окремих секторів, що мають стратегічне значення для країни та економіки.

Вступ до СОТ був першим етапом інтеграції України в європейську та світову економічну систему, але він відбувся на тлі світової фінансової кризи, встановлений рівень тарифного та нетарифного регулювання в рамках СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС є асиметричним на користь інших країн-членів СОТ та країн ЄС. Трансформація національного інституційного середовища не завершена, що не дозволило країні отримати всі переваги від участі в міжнародній торговельній системі.

Ключові слова: зовнішня торгівля, ЄС, інтеграція, Світова організація торгівлі, угода про асоціацію, членство в ЄС.

Рис. 6, Табл. 2, Літ. 20.

Posokhov Ihor

Doctor of Economics, Professor of the Department of Business Economics
and International Economic Relations

National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9668-642X>

posokhov7@gmail.com

Galapura Eva

bachelor of National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-5753-5586>

eva.galapura@gmail.com

IMPACT OF UKRAINE'S MEMBERSHIP IN THE WORLD TRADE ORGANIZATION AND THE ASSOCIATION AGREEMENT WITH THE EU ON FOREIGN TRADE

The article examines the impact of Ukraine's membership in the WTO and the Association Agreement with the EU on foreign trade.

The purpose of the article is to study the impact of Ukraine's membership in the WTO and the Association Agreement with the EU on foreign trade.

The dynamics of the hryvnia exchange rate to the dollar for the period 2022-2025 are studied, an analysis of the use of three types of duty rates on goods moving across the customs border of Ukraine is conducted, recommendations are formulated in order to minimize Ukraine's losses and maximize the benefits of joining the WTO and increasing the competitiveness of individual sectors that are of strategic importance for the country and the economy. WTO bodies monitor the implementation by member countries of all provisions regulated by the Statute of this organization. Following the 22nd Ukraine-EU Summit, the parties agreed to conduct a comprehensive assessment of the achievements of the Association Agreement in 2021 and to begin consultations on its extension with a view to further liberalizing trade.

Accession to the WTO was the first stage of Ukraine's integration into the European and global economic system, but it occurred against the backdrop of the global financial crisis, the established level of tariff and non-tariff regulation within the framework of the WTO and the Association Agreement with the EU is asymmetric in favor of other WTO member countries and EU countries, respectively. The transformation of the national institutional environment is not complete, which did not allow the country to receive all the benefits predicted by experts from participation in the international trade system.

Keywords: foreign trade, EU, integration, World Trade Organization, association agreement, EU membership.

Fig. 6, Tab. 2, Ref. 20

Вступ. У сучасних умовах макроекономічної нестабільності та трансформаційних процесів, пов'язаних з розвитком зовнішньої торгівлі України в умовах інтеграції в ЄС, відбувається зростання динаміки змін зовнішнього середовища, посилення рівня конкуренції, коливання фінансових ринків і постійні зміни державної регуляторної політики, ускладнення та зміни логістичних ланцюгів зовнішньої торгівлі України.

16.05.2008 р. після переговорів, які тривали з 1993 р. Україна стала членом Світової організації торгівлі. Вступ України до СОТ підтримав експорт української продукції завдяки скороченню кількості антидемпінгових розслідувань проти України, зниженню імпорتنих мит на українську продукцію та, в сільськогосподарському секторі, зняттю обмежень на експорт зерна та насіння соняшнику. З іншого боку, зниження імпорتنих тарифів призвело до посилення конкуренції, що, своєю чергою, збільшило частку імпорتنної продукції.

Постановка проблеми. Приєднання України до СОТ відбулося у контексті відсутності стратегії розвитку реальної економіки. Україна приєдналася до СОТ на умовах, які на той час були не дуже вигідними через політичні міркування, через поспішність процесу прийняття рішень та недостатньо високу кваліфікацію експертів та офіційних осіб, які брали участь у переговорному процесі.

У ході переговорів було зроблено численні поступки іноземним партнерам, і, як такий, український ринок несподівано став легко доступним для іноземної продукції, а низька конкурентоспроможність багатьох галузей української економіки не дозволила

за короткий термін реалізувати переваги відкритості ринків країн-членів СОТ для українських виробників та постачальників. послуг. Крім того, Україна вступила до СОТ напередодні світової фінансової кризи, під час якої лібералізація міжнародної торгівлі мала швидше послаблюючий ефект, ніж підтримала ключові галузі національної економіки

У зв'язку з цим зростає актуальність проведення дослідження динаміки курсу гривні до долара за період 2022-2025рр., аналізу використання трьох видів ставок мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, розробки рекомендацій, з метою мінімізації втрат України та максимізації переваг від вступу до СОТ та підвищення конкурентоспроможності окремих секторів економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впливу членства України в СОТ розглядали українські науковці, зокрема: М. Кизим, І. Матюшенко, В. Резніков, А. Філіпенко, І. Посохов тощо. Питання зовнішньої торгівлі досліджено в працях науковців, зокрема І. Бураковського, Б. Губського, Д. Лук'яненко, Т. Мельник, В. Сиденко, питання розвитку зовнішньої торгівлі окремих країн та регіонів світу досліджено в публікаціях вчених, таких як: О. Білорус, Ю. Макогон, Т. Орехова та інші.

Проте вони не проводили дослідження впливу членства України в СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС на зовнішню торгівлю на сучасному етапі розвитку України та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України в умовах євроінтеграції.

Попри суттєвий внесок цих науковців у питання впливу членства України в СОТ, питання зовнішньої торгівлі, питання розвитку зовнішньої торгівлі окремих країн та регіонів світу, їх дослідження зокрема зосереджуються на теоретичних засадах і не враховують особливості трансформаційних змін зовнішньої торгівлі в умовах угоди про асоціацію з ЄС та поглиблення (розвитку) євроінтеграційних процесів.

Особливо недостатньо дослідженим є питання дослідження особливостей трансформаційних змін зовнішньої торгівлі в умовах угоди про асоціацію з ЄС та розвитку євроінтеграційних процесів з ЄС.

У цьому контексті стає актуальним дослідження динаміки курсу гривні до долара за період 2022-2025рр., аналіз використання трьох видів ставок мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, розробка рекомендацій, з метою мінімізації втрат України та максимізації переваг від вступу до СОТ та підвищення конкурентоспроможності окремих секторів економіки України.

Мета статті – дослідити вплив членства України в СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС на зовнішню торгівлю.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи динаміку показників зовнішньої торгівлі України, необхідно враховувати той факт, що 2008 рік став роком початку світової економічної кризи. Очікувалося, що значна лібералізація української зовнішньої торгівлі через цей зовнішньополітичний крок призведе до додаткових стимулів для потоків міжнародної торгівлі товарами. Проте позитивну динаміку експорту (зростання на 17,8% у 2008 році порівняно з попередніми роками) та імпорту (зростання на 24,8% у 2008 році порівняно з попереднім роком) було перервано кризою [1, 2, с. 75; 6, 7, 8, 13, 14]. На динаміку показників зовнішньої торгівлі України у 2008-2009 роках поряд з її вступом до СОТ також впливали такі фактори, як: девальвація національної валюти; падіння реальних доходів населення; падіння внутрішнього попиту на товари (попит населення); падіння зовнішнього попиту (слід за світовою фінансовою кризою). Після світової фінансової кризи 2008-2022 років в Україні відбулася значна девальвація національної валюти з 7,94 до 38 гривні за долар США в 2022 році – див. рис. 1.

В 2022-2025 роках відбулася девальвація національної валюти до 42 гривень за

один долар США. В березні 2026 року курс національної валюти по відношенню до долару США склав 44,3 гривні.

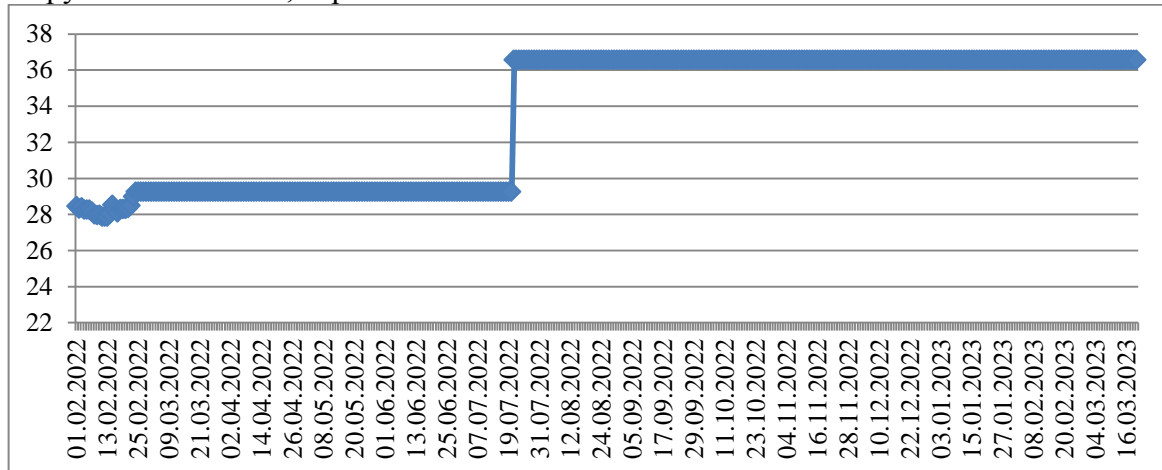

Рисунок 1 – Динаміка курсу гривні до долара за період 2022-2023рр

Розроблено з використанням [2]

На основі аналізу даних рисунка 1 видно що різке падіння курсу гривні почалося у 2014, яке трималось до 2022 року у зв'язку із розривом економічних коопераційних зв'язків промислових підприємств з країнами СНД, кризовим станом та реформуванням банківської системи України, загостренням конфлікту на Сході України та збільшення державних витрат на фінансування військ та посилилось у зв'язку з повномасштабним вторгненням в 2022 році.

Не всім галузям української економіки вдалося вийти на міжнародний ринок через низьку конкуренцію, тоді як український ринок став відкритим для іноземних виробників, що призвело до витіснення вітчизняних товарів імпортними. Режим найбільшого сприяння (РНС), який є основою функціонування СОТ, зумовив використання трьох видів ставок мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України.

– преференційні (особливі пільгові ставки, що включають нульові, та застосовуються до товарів, що походять з країн-членів митних спілок, до яких входить і Україна, або відповідно до міжнародних договорів);

– пільгові (застосовуються до товарів, які мають походження з країн-членів СОТ; економічних спілок, що користуються РНБ в Україні, для країн, що розвиваються);

– повні (застосовуються до всіх товарів, країною походження яких є інші країни) [7, 8, 13, 14].

Ці ставки мита встановлюються в Україні в межах пов'язаних тарифів, які були закріплені за всіма товарними групами внаслідок вступу України до СОТ. Середній рівень пов'язаного тарифу на продовольчі товари в Україні в 1,27 рази менше, ніж її середній тариф, що діє, до вступу до СОТ, а на непродовольчі – вище в 1,14 рази – див. рис. 2.

У рамках пов'язаного тарифу України зменшила свої чинні тарифні ставки на продовольчі товари (HS24-97) – у 1,5 рази, а на непродовольчі (HS01-24) – у 1,2. Проте для захисту своїх національних виробників України може максимально збільшити свої чинні тарифні ставки у 1,19 рази, а на непродовольчі – у 1,35 рази, що вказує на великі можливості захисту національних виробників непродовольчих товарів України за

допомогою трансформації національного інституційного середовища «зсередини» у рамках СОТ.

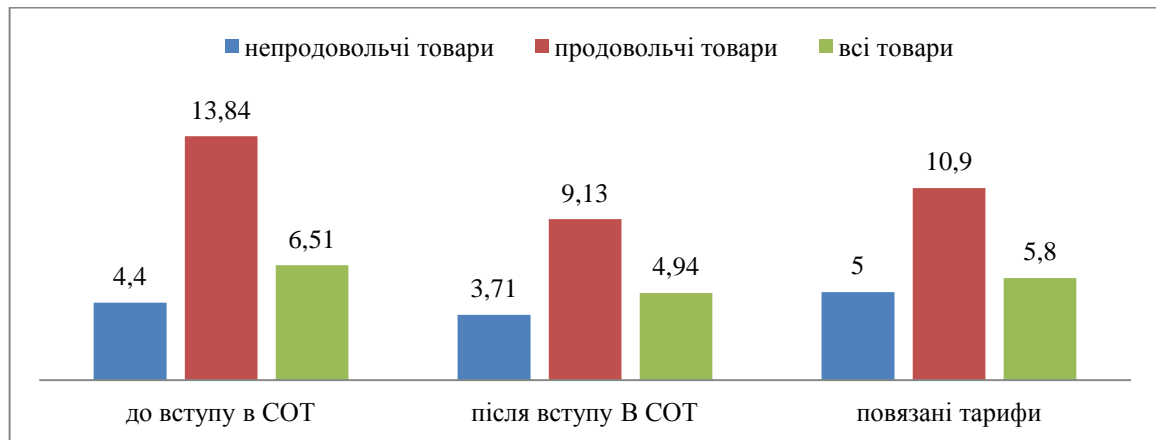

Рисунок 2 – Середні імпортні тарифи України

Розроблено з використанням [3]

Найбільший середній рівень пов'язаного тарифу встановлено на такі товарні групи як цукор та кондитерські вироби (19,4%), фрукти та овочі (12,6%), зернові та продукція із зернових (12,5%), одяг (11,3%), жири та олії (10,5%). Причому на цукор та кондитерські вироби, зернові та продукцію із зернових, а також одяг встановлені максимальні в межах пов'язаних чинні тарифні ставки. Однак частка в імпорті цих груп товарів незначна – 2,5% від загального обсягу, що не дозволяє вважати ці галузі найбільш уразливими у національній економіці України. Також вони не входять до топ-5 статей експорту України. Найбільша частка в імпорті України належить мінералам та металам (22,5% загального обсягу імпорту), продукції хімічної промисловості (17,4%), механічні машини (12,1%). Проте вони входять до топ-5 товарних груп із найменшим середнім рівнем пов'язаного тарифу, що вказує на асиметричність митно-тарифного регулювання на користь інших країн-членів СОТ, а не України. Незважаючи на допущені помилки та перші результати, які не завжди бувають позитивними, у членстві України у СОТ є деякі позитивні сторони: здатність вести рівноправний діалог з торговими партнерами, посилення конкурентних переваг великих виробників у реальній економіці, запровадження нових технологій, підвищення якості продукції для підвищення конкурентоспроможності.

Грунтуючись на цьому досвіді, сформульовано рекомендації, з метою мінімізації втрат України та максимізації переваг від вступу до СОТ та підвищення конкурентоспроможності окремих секторів, що мають стратегічне значення для країни та економіки загалом:

- формування послідовної та чіткої державної політики щодо розвитку низки галузей; чітке формулювання національних цілей, завдань та визначення інструментів для їх досягнення;

- підготовка та реалізація стратегій розвитку/модернізації галузей, включаючи державні інвестиції у капіталомісткі виробництва та інфраструктурні проекти, з урахуванням зобов'язань країни як члена СОТ;

- профілактичне реформування окремих підприємств та мономіст, що не витримують конкуренції в нових умовах, для компенсації негативних соціальних наслідків;

- прискорений розвиток передових технологій для пріоритетних напрямів співробітництва у галузі НДДКР та фундаментальних досліджень;
- сприяти імпорту технологій без шкоди для попиту на готову продукцію.

Крім того, виникає безліч питань технічного характеру, таких як розробка технічних регламентів, санітарних регламентів, можливі заходи підтримки адаптації до правил СОТ, розробка нових інструментів, що не суперечать правилам СОТ – для цього потрібні як час, так і підготовка профільних експертів (менеджерів, юристів) та чиновників) [8, 9, 10, 11, 12]. Позитивна роль СОТ у українській економіці полягає в тому, що при зниженні торговельних бар'єрів падає ціна на імпортні товари. З'являється великий вибір товарів і послуг, паралельно якість продукції вітчизняного виробника зростає в боротьбі за місце на ринку. Також зростає кількість робочих місць. Органи СОТ контролюють процеси виконання країнами-учасниками всіх положень, регламентованих Статутом даної організації. На даний момент до складу СОТ входять 162 держави, в тому числі Україна, яка вступила в цю організацію в 2008 р. За останній рік Україна неодноразово опинялася у центрі подій, які формували міжнародну торгівлю політику та політику захисту ринку. За підсумками 22-го саміту Україна-ЄС сторони домовилися провести всебічну оцінку досягнень Угоди про асоціацію у 2021 році та розпочати консультації щодо її продовження з метою подальшої лібералізації торгівлі. В 2020 році було чимало цікавих прецедентів, пов'язаних із застосуванням антидемпінгових заходів та подальшим розширенням ембарго у російсько-українській торгівлі. Політичні відносини між країнами продовжують впливати на застосування торговельних обмежень. Практично вся торгівля товарами між Україною та російською федерацією, як і раніше, була обмежена торговельними ембарго або антидемпінговими заходами. Статистика показує, що найбільш активно Україна застосовувала інструменти торговельного захисту проти імпорту з росії, Китаю та білорусі, при цьому дуже обережно ставилася до імпорту з ЄС [7, 8, 9, 10, 11, 12].

На сьогодні, можна зауважити, що щодо України на зовнішньому ринку, ініційовані антидемпінгові та спеціальні розслідування. За останні декілька років щодо української продукції було порушено розслідування зі сторони 10 держав або їх союзів. А саме: США, Мексика, Європейський Союз, Канада, Бразилія, Митний Союз, Таїланд, Туреччина, Індія та Індонезія. При чому, найбільша кількість антидемпінгових розслідувань щодо української продукції було розпочато Сполученими Штатами Америки – див. рис. 3.

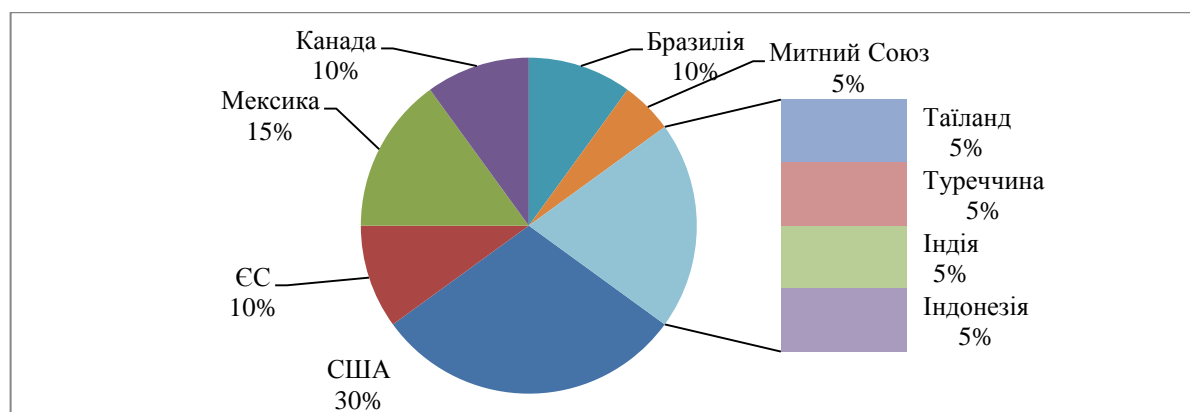

Рисунок 3 – Структура антидемпінгових заходів щодо української продукції за період 2020 року

Розроблено з використанням [4]

Комісія дійшла висновку, що український виробник надав достатні аргументи для відкриття антидемпінгового розслідування. В 2020 році встановлено 51,52 % мита на імпорт сталевих труб, походженням з КНР, також встановлено попереднє антидемпінгове мито у розмірі 19,75 % щодо імпорту в Україну сталевих кріплень походженням з КНР. У 2020 році розглянуто питання необхідності застосування захисних заходів щодо ввезення товарів з республіки білорусь у зв'язку з її недружніми та дискримінаційними діями щодо українських суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. При цьому антидемпінгові розслідування щодо ввезення газобетонних блоків та сірників з республіки білорусь завершилися застосуванням антидемпінгових мит на рівні 34,19% та 21,32% відповідно. МКМТ також продовжив на три місяці антидемпінговий зонд щодо імпорту вуглецевих та легованих сталевих прутів з білорусі та Молдови. США зняли антидемпінгове мито на сталевих листах Hyundai Steel. Було проведено чотирнадцять розслідувань. Це найбільша кількість заходів за останнє десятиліття; всі вони мають свої специфічні характеристики [5, с. 2; 9; 10].

Антидемпінгова політика в Україні у період 2023–2025 років формувалася на основі низки заходів, які визначили подальший розвиток системи торговельного захисту в умовах воєнного стану. Значущим етапом цього процесу стало рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі від 13 липня 2023 року (№ АД-546/2023/441-01), яким були введені остаточні антидемпінгові мита терміном на п'ять років. Диференційовані ставки мит, залежно від окремих виробників, коливалися у межах від 30,76% до 48,14%. Упровадження таких заходів мало суттєвий вплив на структуру внутрішнього ринку: обсяги демпінгового імпорту були значно скорочені, що привело до вирівнювання внутрішньої конкуренції. Більш того, у цей період в Україні було відкрито два нові підприємства з виробництва плоского прокату з покриттям — досягнення, яке слід вважати безпрецедентним з огляду на воєнний контекст. Застосування антидемпінгових мит стало чинником, що сприяв відновленню інвестиційного потенціалу галузі, незважаючи на виклики, пов'язані з військовими ризиками. Одним із ключових наслідків проведення антидемпінгових розслідувань є впровадження додаткових митних зборів (антидемпінгових мит). З одного боку, такі заходи спрямовані на захист інтересів національних виробників, а з іншого — знижують рентабельність діяльності для виробників, експортерів і імпортерів відповідної продукції. В Україні середня ставка антидемпінгового мита становить 36,39%, тоді як максимальна може сягати 163%. Таке мито зазвичай застосовується на період у 5 років з можливістю його продовження, причому окремі мита залишаються чинними понад два десятиліття. Тимчасові заходи можуть бути введені вже через два місяці після початку розслідування, особливо за умов активної участі у ньому національних підприємств.

Значні демпінгові маржі та диференційовані ставки мита, встановлені Міжвідомчою комісією з міжнародної торгівлі (МКМТ), є яскравим прикладом спрямованості таких заходів. У розслідуванні 2025 року проти окремих країн встановлено, наприклад, ставки для Китаю у діапазоні від 23,30% до 42,00%, а для Туреччини — 37,35%. Це розслідування визначалося значущим для промисловості України, оскільки в умовах війни вітчизняні виробники зазнавали впливу подвійного тиску: руйнування інфраструктури через військові дії та збільшення імпорту за штучно заниженими цінами. Ситуація свідчить про готовність держави швидко й ефективно реагувати на подібні виклики навіть за екстремальних обставин.

Антидемпінгові розслідування є вагомим інструментом державної політики у боротьбі з недобросовісною конкуренцією на ринку. Якщо має місце імпорт продукції за суттєво заниженими цінами, що ставить українських виробників у не вигідне

становище, держава застосовує механізми торговельного захисту. Наприклад, у 2025 році антидемпінгове розслідування щодо імпорту кабельно-провідникової продукції з Азербайджану, Узбекистану та Туреччини мало вагомий вплив на сектор електротехніки. Одним із головних факторів його порушення стало швидке зростання обсягів поставок імпортової продукції за цінами, нижчими від її собівартості. Умови жорсткої конкуренції спричинили серйозний тиск на українських виробників, які додатково стикалися із наслідками руйнувань енергетичної інфраструктури внаслідок війни. Особливу увагу привернули перші в історії України розслідування 2025 року щодо уникнення сплати антидемпінгових мит під час імпорту товарів із Малайзії, які фактично були виготовлені в Китаї. Справи стосувалися трьох категорій товарів: сталевих кріплень, дроту та плоского прокату з покриттям. Уперше вдалося не лише довести факт обходу антидемпінгових заходів через третю країну, а й запровадити депозитний механізм, що зобов'язував імпортерів сплачувати мито ще до завершення процесу розслідування. Ця новація продемонструвала здатність української держави оперативно реагувати на трансформації торговельних потоків у режимі реального часу. Внаслідок цього було започатковано новий етап у практиці торговельного захисту України - перехід від реактивного підходу до проактивного управління торговельними викликами.

Станом на початок березня 2026 року Міністерство економіки впроваджує 29 заходів торговельного захисту, які виконують функцію своєрідного «торговельного щита» для ключових вітчизняних галузей. Ці заходи спрямовані на підтримку національних виробників, збереження робочих місць та забезпечення економічної стійкості держави. У міністерстві акцентують увагу на тому, що зазначені механізми реалізуються відповідно до процедур Світової організації торгівлі (СОТ), що створює передбачуване середовище для підприємницької діяльності та інвесторів. Рішення про впровадження мит базується на ретельному аналізі та доведенні чотирьох ключових юридичних аспектів: факту демпінгу, наявності істотної шкоди вітчизняним виробникам, існування причинно-наслідкового зв'язку між ними, а також урахування загальнонаціональних інтересів. Крім розслідування стосовно імпорту турецьких сталевих прутків і кутиків, за підсумками засідання МКМТ було ініційовано антидемпінгове розслідування щодо зварювального обладнання з Китаю. Також продовжено дію захисних заходів на газобетонні блоки з Білорусі та вироби з чорних металів без електричної ізоляції з Китаю. Окрім цього, подовжено термін розслідування щодо імпорту кабельно-провідникової продукції з кількох країн.

Висновки. Зовнішня торгівля є важливим інструментом економічного розвитку держави і чим більше країна експортує тим багатшим є бюджет, стабільнішою валюта та міцнішою економіка. Таким чином, вступ до СОТ став першим етапом інтеграції України в європейську та світову економічну систему, однак стався на тлі світової фінансової кризи, встановлений рівень тарифного та нетарифного регулювання в рамках СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС є асиметричним на користь інших країн-членів СОТ та країн ЄС відповідно. Трансформація національного інституційного середовища не є завершеною, що не дозволило країні отримати всі прогнозовані експертами вигоди від участі у системі міжнародної торгівлі. Українські антидемпінгові процедури перебувають у точці, де одночасно відбувається кілька важливих процесів – це посилення торговельного тиску з боку Китаю і Туреччини та формування нової практики з обходу заходів. Антидемпінгові розслідування, які ще 10 років тому вважалися вузькоспеціалізованою сферою права, сьогодні перетворилися на ключовий елемент національної економічної оборони України. В умовах війни їхня значимість лише зросла. Україна не просто зберегла працездатність системи

торговельного захисту, вона створила нові прецеденти, що формують сучасні підходи до регулювання ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ukraine in the WTO: the initial results and consequences. веб-сайт (2020). URL: <http://ictsd.org/i/news/bridgesrussian/51490/> (дата звернення 20.03.2026).
2. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют (2023). URL <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (дата звернення 20.03.2026).
3. World Integrated Trade Solution. веб-сайт (2023). URL: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx> (дата звернення 20.03.2026).
4. Статистична інформація. Антидемпінгові, спеціальні та антисубсидійні розслідування – Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. (2021). URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=48272 (дата звернення 20.03.2026).
5. Prices for Chinese pipes are lower than the cost of domestic product (2019). URL: <https://gmk.center/en/news/ministry-of-economic-development-and-trade-ukraine-launches-anti-dumping-investigation-against-imports-of-chinese-pipes/> (дата звернення 20.03.2026).
6. Оцінка наслідків членства України у Світовій організації торгівлі : монографія / за заг. ред. докт. екон. наук, проф. М. О. Кизима, канд. техн. наук, проф. І. Ю. Матюшенка. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2014. 212 с.
7. Посохов І.М. Лукіна С.Ю. Реінженіринг у міжнародному бізнесі. Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2023. № 3. С. 3-7.
8. Посохов І. М. Дослідження факторів ризиків корпорацій // Бізнес Інформ. 2012. № 8. С. 207-211.
9. Посохов І.М., Сусліков С.В., Гусарова Д.М. Генеза економічної інтеграції України до Європейського Союзу // Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 5. С. 103-107.
10. Посохов І. М., Ходирева О. О. Стрес-тестування як актуальний інструмент ризик-менеджменту сучасної банківської системи України // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики = Financial and credit activity: problems of theory and practice : зб. наук. пр. Харків : ХННІ УБС, 2018. Т. 1, № 24. С. 53-61.
11. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств в умовах невизначеності : монографія / І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Іванченко І. С., 2022. 252 с.
12. Посохов І.М. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство. Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 450 с.
13. Посохов І. М. Рябко М. Є. Вплив глобалізаційних процесів в світі на економіку України // Актуальні питання сучасної економіки : матеріали 15-ї Всеукр. наук. конф. за міжнар. участю, [15 листопада 2023 р.] / відп. ред. О. О. Непочатенко ; Уман. нац. ун-т садівництва. Умань : УНУС, 2023. С. 266-268.
14. Посохов І. М., Чепіжко О. В. Підходи щодо забезпечення конкурентоспроможності України (на основі світового досвіду) // Парадигмальні зрушення в економічній теорії ХХІ ст. : матеріали 3-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 2-3 листопада 2017 р. Київ : КНУ, 2017. С. 533-537.
15. Posokhov I.M. (2012). The current state of the methodological provision of corporate risk management. *Biznes-inform*, 10, 266–271.

REFERENCES

1. Ukraine in the WTO: the initial results and consequences. website (2020). URL: <http://ictsd.org/i/news/bridgesrussian/51490/> (in Ukrainian).
2. Official exchange rate of the hryvnia against foreign currencies (2023). URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (in Ukrainian).
3. World Integrated Trade Solution. website (2023). URL: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx> (in Ukrainian).
4. Statistical information. Anti-dumping, special and anti-subsidy investigations - Official website of the Ministry of Economic Development and Trade. (2021). URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=48272 (in Ukrainian).
5. Prices for Chinese pipes are lower than the cost of domestic product (2019). URL: <https://gmk.center/en/news/ministry-of-economic-development-and-trade-ukraine-launches-anti-dumping-investigation-against-imports-of-chinese-pipes/> (in Ukrainian).
6. Assessment of the consequences of Ukraine's membership in the World Trade Organization: monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. M. O. Kyzyma, Cand. of Engineering, Prof. I. Yu. Matyushenko. Kh.: Publishing House "INZHEK", 2014. 212 p. (in Ukrainian).
7. Posokhov I.M. Lukina S.Yu. (2023) Reengineering in international business. *Bulletin of the National Technical University "KhPI". Economic sciences*: coll. of science pr. Kharkiv: NTU "KhPI", Vol. 3. P. 3-7. (in Ukrainian).
8. Posokhov I. M. (2012) Research on corporate risk factors. *Business Inform.* Vol. 8. P. 207-211. (in Ukrainian).
9. Posokhov I.M., Suslikov S.V., Ghusarova D.M. (2024) The genesis of Ukraine's economic integration into the European Union. *Economics. Finances. Law.* Vol. 5. P. 103-107. (in Ukrainian).
10. Posokhov I. M., Khodireva O. O. (2018) Stress testing as a relevant risk management tool for the modern banking system of Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice : collection of scientific works.* Kharkiv: KhNNI UBS, Vol. 1, Vol. 24. P. 53-61. (in Ukrainian).
11. Management of the competitiveness of industrial enterprises in conditions of uncertainty: monograph / I.M. Posokhov [et al.]; National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". Kharkiv: Ivanchenko I. S., 2022. 252 p. (in Ukrainian).
12. Posokhov I. M. (2016) Modern trends in international economic relations. Economic integration of Ukraine into the world economy. Kharkiv: NTU "KhPI", 450 p. (in Ukrainian).
13. Posokhov I. M. Riabko M. Ye. (2023) The impact of globalization processes in the world on the economy of Ukraine. *Current issues of modern economy*: materials of the 15th All-Ukrainian scientific conference with international participation, [November 15, 2023] / editor-in-chief O. O. Nepochatenko; Uman National University of Horticulture. Uman: UNUS, pp. 266-268. (in Ukrainian).
14. Posokhov I. M. Chepizhko O. V. (2017) Approaches to ensuring the competitiveness of Ukraine (based on world experience). *Paradigmatic shifts in economic theory of the 21st century*: materials of the 3rd International Scientific and Practical Conference, November 2-3, 2017. Kyiv: KNU. Pp. 533-537.
15. Posokhov I.M. (2012). The current state of the methodological provision of corporate risk management. *Biznes-inform*, Vol. 10, 266-271.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2026

Стаття прийнята до друку після рецензування 20.04.2026